

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו בשבתו כבית-משפט לערעורים אזרחיים

רת"ק 16-09-56184 קופת חולים לאומית שירותי בריאות נ' בן עטר ואח'

תיק חיצוני:

בפני **כבוד השופטת אביגיל כהן**

המבקשת - המערערת
לאומית שירותי בריאות
ע"י עו"ד ירון הורוויץ
ממשרד נשיץ, ברנדס, אמיר ושות'

נגד

המשיב
שלומי בן עטר
בעצמו

המשיבות הפורמליות
2. החברה לפיתוח תיאטרון, מוסיקה, אמנות ומחול -
חולון
3. ניו לינאו סינמה (2006) בע"מ
4. בזק בינלאומי בע"מ
5. לויף אנד סטייל (מקבוצת יובל סיגלר) בע"מ
6. בזק החברה הישראלית לתקשורת בע"מ

1

פסק דין

2

3

4

5

6

7

8

9

10

11

12

13

14

15

16

1. לפני בקשת רשות ערעור על פסק דינו של בית המשפט לתביעות קטנות (כב' השופט יאיר חסדיאל) מיום 16/8/16 בת"ק 16-02-39537 ולפיו נקבע כי המבקשת (הנתבעת 3) תשלם למשיב סך 7,800 ₪ בתוספת הוצאות, כפיצוי מכוח סעיף 30 (א) לחוק התקשורת (בזק ושירותים) התשמ"ב – 1982 (להלן: "חוק התקשורת").

2. פסק הדין ניתן גם בעניינין של 4 נתבעות אחרות. לגבי שתיים מהן – התקבלה התביעה בחלקה, ולגבי השתיים הנותרות – נדחתה. בקשת רשות ערעור זו לא הוגשה על ידן ואינני נדרשת לעניינן.

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו בשבתו כבית-משפט לערעורים אזרחיים

רת"ק 56184-09-16 קופת חולים לאומית שירותי בריאות נ' בן עטר ואח'

תיק חיצוני:

3. תביעתו של המשיב ביחס למבקשת הוגשה בגין 14 הודעות דואר אלקטרוני שנשלחו למשיב, מיום 17/6/15 ועד 7/1/16, שצוטטו בסעיפים 19-32 לכתב התביעה (וצורפו כנספחים 7-20) כדלקמן:
- (1) "טסים לחו"ל? רק בלאומית ההחזרים הגבוהים ביותר על ייעוץ רפואי וחסונים".
- (2) "חדש בלאומית סדנת סכרת במחיר משתלם במיוחד".
- (3) "לאומית המשתלמת ביותר גם לילדים עם בעיות קשב וריכוז".
- (4) "שלומי, מגיע לך יחס אישי".
- (5) "בלעדי בלאומית, הפקת טופס 17 בקלות ובמהירות בשירותי האונליין".
- (6) "בלעדי בלאומית זהב – כיסוי רחב לשירותים רפואיים מתקדמים והנחות משמעותיות במגוון תחומים".
- (7) "בלעדי ללקוחות לאומי כסף וזהב מחירים משתלמים במיוחד ברשת לאומית אופטיקה".
- (8) "שלומי, קרם רגליים במקרר? כן, ועוד מגוון עצות וטיפים שיעזרו לך לעבור את הקיץ בשלום".
- (9) "יישור שיניים בלאומית במחיר הזול ביותר".
- (10) "לקראת השנה החדשה כל המשפחה עוברת ללאומית".
- (11) בלעדי בלאומית משקפיים ועדשות עד 70% הנחה".
- (12) "חיסון נגד מחלת השפעת כבר עשיתם".
- י"ג) "גם בשנה הקרובה יש לכם עוד סיבה טובה לחייד".
- י"ד) "צפו בסיפורה האישי והמרגש של רינת".
4. המבקשת - קופת חולים הפועלת בהתאם להוראות חוק ביטוח בריאות ממלכתי התשנ"ד – 1994 (להלן: "חוק הבריאות" ו"קופת החולים" בהתאמה) טענה, כי יש לדחות את התביעה וכי אין מדובר כלל בהודעות פרסומת. נטען, כי המשיב – התובע הוא מבוטח של קופת החולים וחבר בתוכנית שירותי בריאות נוספים (שב"ן) של קופת החולים בשם "לאומית זהב".

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו בשבתו כבית-משפט לערעורים אזרחיים

רת"ק 56184-09-16 קופת חולים לאומית שירותי בריאות נ' בן עטר ואח'

תיק חיצוני:

- 1 לפי חוק הבריאות, התקנות שנקבעו לפיו והנחיות משרד הבריאות, מחויבת קופת החולים
2 לספק למבוטחיה שירותי בריאות באופן שוויוני, להנגיש את השירותים וליידע את
3 הלקוחות בדבר השירותים השונים.
4 הדיוורים בגינם הוגשה התביעה אינם דבר פרסומת ואין בהם משום פעילות למטרת רווח
5 אלא מדובר במידע המועבר ללקוח בדבר זכאותו לשירותים במסגרת קופת החולים.
6 נטען, כי לא רק שלקופת החולים אין רווח מהפעילות המוזכרת בדיוורים אלא ההפך הוא
7 הנכון.
8 התובע משלם ממילא מחיר עבור חברותו בתוכנית השב"ן. עדכון חברי הקופה וחברי השב"ן
9 בשירותים השונים מובילים למימושם, ובפועל מסבים הוצאות נוספות לקופת החולים.
10 נטען, כי השיקול העיקרי במסגרת הדיוור הוא קידום בריאות ועדכון לקוחות בדבר
11 שירותים, להם הם זכאים וכי אין מדובר בהודעת פרסומת.
12 עוד נטען, כי בנושא שבין קופת החולים וחבר הקופה, הסמכות העניינית היא לבית הדין
13 לעבודה מתוקף סעיף 54 (ב) לחוק הבריאות.
14 קופת החולים טענה בנוסף, כי קיימת אפשרות לבקש בקלות הסרה מרשימת התפוצה
15 והמשיב – התובע לא ביקש להסיר את שמו לאורך כל התקופה שבה נשלחו הדיוורים.
16
17 5. בית משפט קמא שמע בדיון את התובע ואת נציגת המבקשת, אשר הדגישה כי המבקשת
18 היא מלכ"ר ואיננה גוף רווחי. היא התייחסה, בין היתר, באופן פרטני לתוכן ההודעה שנגעה
19 להנחה ברכישת משקפיים והדגישה, כי אין מדובר בשיתוף פעולה מסחרי בין קופת החולים
20 לבין חברת האופטיקה, אלא הלקוח הולך לחנות האופטיקה ומשלם מחיר מסובסד, וקופת
21 החולים משלימה את יתרת הסכום לחברה המסחרית.
22 כלומר – כאשר חבר הקופה מממש את ההטבה, מוציאה קופת החולים כספים מכיסה,
23 ובוודאי שלא מרוויחה מכך.
24
25 6. **פסק דינו של בית משפט קמא:**
26 בית משפט קמא סבר, כי תכליתן של ההודעות היא שיווקית כלכלית, באשר כולן נועדו גם
27 לשמר את מאגר הלקוחות של קופת החולים, המצויה בתחרות על שוק המבוטחים מול
28 קופות החולים האחרות, וזאת בדרך של יידוע המבוטחים בדבר שירותים ייחודיים או
29 הטבות משתלמות.
30
31
32
33
34

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו בשבתו כבית-משפט לערעורים אזרחיים

רת"ק 56184-09-16 קופת חולים לאומית שירותי בריאות נ' בן עטר ואח'

תיק חיצוני:

1 בהודעה אחת אף נעשתה השוואת מחיר בין קופת חולים לאומית לבין המחיר בקופות
2 החולים המתחרות.
3 בהודעה אחרת פורסם שיתוף פעולה מסחרי עם חברת אופטיקה. נקבע, כי ביחס לכל
4 ההודעות, מתקיים מימד של מסר מסחרי, שמטרתו לעודד רכישת מוצר או שירות או לעודד
5 הוצאת כספים בדרך אחרת.
6 ביחס לסכום הפיצוי, בית משפט מצא לנכון ליתן משקל סגולי שונה למימד מסחרי שהתגלה
7 בכל אחת ואחת מההודעות (אך לא פירט לאילו מבין ההודעות יש ליחס משקל סגולי גבוה,
8 ולאילו – נמוך) וכן לכך שניתן היה בקלות לבקש הסרה מרשימת התפוצה, ופסק פיצוי
9 גלובלי בסך 7,800 ₪ וכן הוצאות בסך 300 ₪.

מכאן הבר"ע שלפני.

10
11
12
13 7. המבקשת טוענת, כי היה צריך לדחות את התביעה נגדה. ההודעות בגינן הוגשה התביעה
14 אינן מהוות "דבר פרסומת" אלא כוללות מידע בדבר החזרים המגיעים למבוטח, עדכון על
15 שירותים הניתנים לחברי קופת החולים ושירותים הניתנים במסגרת השב"ן.
16 המבקשת מפנה לפסק דין שניתן ע"י כב' השופטת אידית קליימן – בלק בבית משפט
17 לתביעות קטנות בת"ק (ת"א) 14624-02-16 בן עמי נ' שירותי בריאות כללית (ניתן ביום
18 11/8/16) שם נקבע מפורשות ביחס להודעות דומות, שנשלחו על ידי שירותי בריאות כללית,
19 כי אין מדובר במשלוח דבר פרסומת אסור לפי חוק התקשורת והתביעה נדחתה.

20
21 עוד נטען, כי בית משפט קמא טעה, כאשר לא התייחס בפסק הדין לדבר הסכמתו של
22 המשיב לקבל מידע מקופת חולים לאומית.
23 הוא מסר כתובת מייל לקופת החולים, ומסר את הסכמתו בכך לקבלת מידע.

24
25 המבקשת טוענת, כי בית משפט קמא שגה גם כאשר לא נתן משקל לחוסר תום ליבו של
26 המשיב, בכך שלא בחר להקטין את נזקו ולהסיר עצמו מרשימת התפוצה וכן לא התייחס
27 לכך שהמבקשת היא גוף הפועל ללא מטרת רווח ואף לא הסביר, כיצד נפסק הפיצוי באופן
28 שבו נפסק.

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו בשבתו כבית-משפט לערעורים אזרחיים

רת"ק 56184-09-16 קופת חולים לאומית שירותי בריאות נ' בן עטר ואח'

תיק חיצוני:

- 1 המשיב הגיב לבקשת רשות הערעור. 8.
- 2 בהתאם להחלטתי מיום 6/10/16 הוא היה אמור להתייחס בתגובה גם לאפשרות שהבר"ע
- 3 תידון כבערעור.
- 4 בתגובתו טען, כי אין הצדקה במקרה דנן להתערב בפסק דינו של בית משפט לתביעות
- 5 קטנות המבוסס על קביעות עובדתיות וממצאי מהימנות וכי פסק הדין אינו מגלה כל טעות
- 6 – לא עובדתית ולא משפטית.
- 7 עוד טען, כי לא הוכחה כלל הסכמתו לקבל מידע מקופת חולים לאומית וכי הוא מעולם לא
- 8 הסכים לקבל דברי פרסומת.
- 9 עצם אי הסרתו מרשימת התפוצה אינה מצדיקה היעדר פיצוי לאור הפסיקה. (רע"א
- 10 2904/14 עו"ד גלסברג נ' קלאב רמון בע"מ – פסקה 7).
- 11 כמו כן נטען, כי גם עמותות וארגוני צדקה כפופים להוראות החוק ואסור להם לשלוח דברי
- 12 פרסומת המנוגדים לחוק התקשורת.
- 13
- 14 **לאחר שעיינתי בטיעוני הצדדים, אני סבורה שיש מקום ליתן רשות לערער ולקבל את** 9.
- 15 **הערעור ולדון בערעור לגופו לאחר ששוכנעתי, כי זכותו של המשיב בעל דין לא תפגע**
- 16 **(בהתאם לתקנה 410 לתקסד"א) וזאת מהנימוקים כדלקמן:**
- 17 (א) הלכה היא כי "ההליך המשפטי בבית המשפט לתביעות קטנות נועד להיות הליך
- 18 פשוט ומהיר, וכדי לשמור על תכלית זו נקבעה ההלכה לפיה אמת המידה למתן
- 19 רשות ערעור על פסקי דינו היא מחמירה במיוחד, כשרשות זו תינתן רק במקרים
- 20 חריגים ביותר בהם נפל פגם מהותי הדורש את התערבותה של ערכאת הערעור
- 21 (רע"א 1196/15 צח בר נ' פורטל (פורסם בנבו) (18.3.2015)). רשות ערעור על פסק
- 22 דינו של בית משפט לתביעות קטנות לא בהכרח תינתן אף כאשר מתעוררת שאלה
- 23 משפטית בעלת חשיבות החורגת מעניינם הישיר של הצדדים למחלוקת..." (רע"א
- 24 2095/15 אולמי נפטון בת ים בע"מ נ' משיח פסקה 4 לפסק דינו של כב' הש' צ'
- 25 זילברטל (20.5.15)).
- 26 ראה לעניין זה גם החלטה שניתנה בבימ"ש העליון ברע"א 4570/16 **"אורון אסולין"**
- 27 **תיירות, נופש, אירועים נ' דפנה בן חיים** (ניתן ביום 5/9/16) בסעיף 6:
- 28
- 29
- 30
- 31
- 32
- 33

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו בשבתו כבית-משפט לערעורים אזרחיים

רת"ק 56184-09-16 קופת חולים לאומית שירותי בריאות נ' בן עטר ואח'

תיק חיצוני:

- 1 "מקום שמדובר בפסק דין של בית משפט לתביעות קטנות ניתנת הרשות "במשורה
2 שבמשורה", אך במקרים של עוול זועק או שאלה משפטית בדרגת חשיבות גבוהה ביותר,
3 שאם לא כן, תסוכל כוונת המחוקק להעמיד הליך מהיר וזול, אשר יאפשר פתיחת שערי
4 בית המשפט לאזרח הקטן (רע"א 8144/04 מיכאל בודקר נ' ברטה בשקירוב (20.3.2005))."
5
6 במקרה דנן, אני סבורה, כי נפלה טעות בפסק הדין המצדיקה התערבות ערכאת ערעור (ב)
7 למרות שבית משפט זה ממעט מאוד להתערב בפסקי דין של בית משפט לתביעות קטנות.
8 המבקשת טענה מפורשות ובצורה מסודרת בכתב ההגנה ואף בדיון שהתקיים בבית המשפט
9 לתביעות קטנות, כי היא מחויבת לפי חוק הבריאות ליידע את מבוטחיה בדבר השירותים
10 השונים אשר הלקוחות זכאים להם.
11 למיטב הבנתי, בית משפט קמא לא קבע, כי אין חובה שכזו לפי חוק הבריאות.
12 בכל הכבוד, אינני סבורה שקופת חולים, אשר מיידעת את לקוחותיה בדבר החזרים על
13 ייעוץ רפואי וחיסונים, מיידעת לקוחותיה בדבר סדנת סכרת במחיר משתלם (10 ש"ח פעולה
14 מכתב ההגנה), מיידעת בדבר שירותים משתלמים לילדים עם בעיות קשב וריכוז, מיידעת
15 בדבר הפקת טופס 17 בקלות בשירותי אונליין, שולחת הודעה בדבר הצורך בחיסון נגד
16 מחלת שפעת וכיוצ"ב, אזי היא שולחת "דבר פרסומת" כמשמעותו בסעיף 30 א' (א) לחוק
17 התקשורת (בזק ושידורים), תשמ"ב – 1982 (להלן: "חוק התקשורת").
18
19 בסעיף 30 א' (א) לחוק התקשורת, הוגדר "דבר פרסומת":
20 **"דבר פרסומת" – מסר המופץ באופן מסחרי, שמטרתו לעודד רכישת מוצר או שירות או**
21 **לעודד הוצאת כספים בדרך אחרת וכן מסר המופץ לציבור הרחב שמטרתו בקשת תרומה**
22 **או תעמולה;**
23
24 ערכאת ערעור אינה נוהגת להתערב בקביעות עובדתיות אליהן הגיעה הערכאה הדיונית אלא (ג)
25 במקרים חריגים.
26 במקרה שלפני, אין יתרון לערכאה הדיונית על פני ערכאת הערעור בנוגע לממצאים
27 העובדתיים, שכן בית משפט התבסס בפסק דינו על קריאת ההודעות בגינן הוגשה התביעה.
28 (ההודעות צוטטו בסעיף 3 לפסק דיני זה).
29
30
31
32
33

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו בשבתו כבית-משפט לערעורים אזרחיים

רת"ק 56184-09-16 קופת חולים לאומית שירותי בריאות נ' בן עטר ואח'

תיק חיצוני:

- 1 גם ערכאת ערעור יכולה באותה מידה לקרוא את ההודעות ולהתרשם מהן ואין עסקינן
2 בממצאי מהימנות ואמינות של עדים, אליהם הגיעה הערכאה הדיונית בפסק דינה.
3
- 4 דומני, כי גם הערכאה הדיונית לא סברה, כי כל ההודעות שבגינן הוגשה התביעה הן בגדר (ד
5 "דבר פרסומת" האסור על פי החוק, אך לא ניתן לדעת מפסק הדין, אילו הודעות נמצאו
6 כ"אסורות" ואילו נמצאו כלגיטימיות. (מלבד ההודעה אשר הובאה רק "לשם המחשה"
7 בפסק הדין בדבר האפשרות להפיק טופס 17 בשירותי אונליין).
8 בהעדר פירוט גם אין באפשרותי לדעת בגין כמה הודעות נפסק הפיצוי ומה הסכום אשר
9 נפסק בגין כל הודעה והודעה. (מלבד הקביעה, הנכונה לכשעצמה, ולפיה אין ליתן משקל
10 סגולי שווה לכל אחת ואחת מההודעות).
11
- 12 אני סבורה, כי דווקא הקביעה ולפיה הודעות מסוג זה, הן בגדר "דבר פרסומת" המוביל (ה
13 לפיצוי מכוח חוק התקשורת, היא זו שתמנע מציבור המבוטחים מידע נחוץ בדבר
14 השירותים העומדים לרשותם, ובכך יפגעו לקוחות קופות החולים, וזאת בניגוד לתכלית של
15 חוק הבריאות ובניגוד לתכלית של חוק התקשורת.
16 ביהמ"ש העליון נדרש כאמור לסוגיית חוק התקשורת ברע"א 1954/14 אילן חזני נ' שמעון
17 הנגדי(4/8/14) [להלן: "עניין חזני"], שם נערך דיון, בין היתר, בנוגע לתכליתו של חוק
18 התקשורת ומטרותיו.
19 בסעיף 2 לפסק הדין בעניין חזני, מפרט כב' השופט פוגלמן 5 סוגי בעיות הנגרמות ממשלוח
20 הודעות ספאם – "דואר זבל":
21 (1) בעיות הנוגעות לתוכן של הודעות הפרסומת – יכולות להכיל מידע שקרי או פוגעני
22 המגיע לנמען שאינו חפץ בו (פרסום אתרי הימורים, פורנוגרפיה ועוד).
23
24 (2) בעיות הנוגעות לפגיעה בפרטיות הנמען – כתובת הדואר האלקטרוני של הנמען
25 הועברה לשולח ללא הסכמת הנמען ונעשה בה שימוש שלא בהסכמתו.
26
27 (3) בעיות הנוגעות לשימוש בדואר אלקטרוני כאמצעי תקשורת - בשל קלות ההפעלה
28 והעלות הנמוכה. תופעת הספאם פוגעת ביעילות ובתועלת שהעסקים מפיקים ממנו
29 ופוגעת במסחר.
30
31
32
33

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו בשבתו כבית-משפט לערעורים אזרחיים

רת"ק 16-09-56184 קופת חולים לאומית שירותי בריאות נ' בן עטר ואח'

תיק חיצוני:

- 1 העברת עלויות הפרסומים מן המפרסם אל הנמען – הנמען צריך לבזבז זמן רב על
2 סינון והפרדה בין הודעות רצויות לאלו שאינן רצויות, ומטיל גם עלויות
3 משמעותיות על ספקי התקשורת.
4
5 פגיעה בצדדים שלישיים שאינם במעגל התקשורת שבין המפרסם לנמען :
6 פגיעה במוניטין של גופים שכתובות הדואר שלהם משמשות מסווה למפרסמים.
7
8 לא מצאתי כי בהודעות בגינן הוגשה התביעה ע"י המשיב ביחס למבקשת מתקיימות מי
9 מ"הבעיות" אשר פורטו לעיל.
10 יש לזכור, כי כתובת הדואר האלקטרוני של המשיב לא הגיעה לידי קופת החולים שלו "יש
11 מאין", ומכל מקום, בפסק דינו של בית משפט קמא אין קביעה פוזיטיבית ולפיה כתובת
12 הדואר האלקטרוני של המשיב לא נמסרה על ידו לקופת החולים.
13 גם אם יש אלמנט שיווקי בחלק מההודעות (אבהיר, כי לא נסתרה טענת המבקשת ולפיה
14 היא איננה מרוויחה משיתוף הפעולה עם חברת האופטיקה המסחרית) והמבקשת מעוניינת
15 לגרום לכך שמבוטחיה יישארו אצלה ולא יעברו לקופת חולים אחרות, אזי אין למנוע
16 ממנה פרסום השירותים הניתנים על ידה. פרסום אשר נשלח לחברי הקופה שמסרו לה
17 כתובת מייל שלהם, גם אם קיים אינטרס כלכלי משני / עקיף, ע"י כך, שהמבוטחים לא
18 יעברו לקופת חולים מתחרות.
19
20 אציין, כי ניתן היה גם להתערב בסוגיית הפיצוי, שכן מפסק הדין לא ניתן לדעת בגין אילו
21 הודעות נפסק פיצוי ובגין אילו – לא.
22 אין גם התייחסות בנוגע לגובה הפיצוי ביחס לאי ההסרה לאורך כל התקופה (ובעניין חזני
23 נקבע מפורשות כי יש לכך משקל בסוגיית הפיצוי), אך משמצאתי לנכון לקבוע כי ההודעות
24 אינן מהוות משלוח "דבר פרסומת" המנוגד לחוק התקשורת, אינני נדרשת לסוגייה זו.
25
26 **לסיכום:** 10.
27 (א) לאור האמור לעיל, דין בקשת רשות הערעור להתקבל ודין הערעור להתקבל.
28
29 (ב) המשיב ישא בהוצאות המבקשת – המערערת ושכ"ט עו"ד בסך 4000 ₪.
30
31 (ג) הערבון אשר הופקד על ידי המבקשת יוחזר לה באמצעות בא כוחה.
32
33 (ד) המזכירות תשלח פסק הדין לצדדים.
34
35 ניתן היום, כ"ה תשרי תשע"ז, 27 אוקטובר 2016, בהעדר הצדדים.
36

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו בשבתו כבית-משפט לערעורים אזרחיים

רת"ק 16-09-56184 קופת חולים לאומית שירותי בריאות נ' בן עטר ואח'

תיק חיצוני:

אביגיל כהן, שופטת

1
2